

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 01382-32/2021-ERU

V Jihlavě dne 30. května 2022

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **Alhos s.r.o.**, se sídlem Husařská 1029/9, 142 00 Praha 4 – Libuš, IČ: 243 15 915 (dále též „účastník řízení“), zastoupené [REDAKCE] proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 01382-23/2021-ERU ze dne 26. července 2021 (sp. zn. OSR-01382/2021-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, uznal účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, ve znění účinném do 31. prosince 2020, kterého se dopustil tím, že v rozporu s § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 10. listopadu 2020 v ochranném pásmu plynárenského zařízení u budovy č. p. 165 v ulici Vnoučkova, v katastrálním území Benešov u Prahy, zemní práce, v důsledku kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225 (**výrok I.**), za což mu byla uložena pokuta ve výši 150 000 Kč (**výrok II.**) a dále povinnost náhrady nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč (**výrok III.**), Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu věcně příslušný na základě § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), po projednání v rozkladové komisi, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

I. Výrok II. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 01382-23/2021-ERU ze dne 26. července 2021 (sp. zn. OSR-01382/2021-ERU) se mění tak, že slova „150 000 Kč (slovy: sto padesát tisíc korun českých)“ se nahrazují slovy „100 000 Kč (slovy: sto tisíc korun českých)“.

II. Ve zbylé části se rozklad společnosti Alhos s.r.o., se sídlem Husařská 1029/9, 142 00 Praha 4 – Libuš, IČ: 243 15 915, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 01382-23/2021-ERU ze dne 26. července 2021 (sp. zn. OSR-01382/2021-ERU) zamítá a napadené rozhodnutí se v této části potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Kontrola a správní řízení v prvním stupni

Energetický regulační úřad zahájil dne 9. července 2021 doručením příkazu č. j. 01382-18/2021-ERU ze dne 9. července 2021 s účastníkem řízení na základě výsledku provedeného šetření správní řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Tímto příkazem byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání uvedeného přestupku, jehož se dopustil tím, že v rozporu s § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 10. listopadu 2020 v ochranném pásmu plynárenského zařízení u budovy č. p. 165 v ulici Vnoučkova, v katastrálním území Benešov u Prahy, zemní práce, v jejichž důsledku došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225, za což mu byla uložena pokuta ve výši 300 000 Kč. Účastník řízení podal proti tomuto příkazu dne 14. července 2021 včasný odpor, na jehož základě Energetický regulační úřad v řízení pokračoval.

Ze skutkových okolností případu vyplynulo, že zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení, prováděl účastník řízení jako zhotovitel pro společnost SPJ group s.r.o., se sídlem K Libuši 4/24, 148 00 Praha 4 – Kunratice, IČ: 077 09 528 (dále jen „společnost SPJ group s.r.o.“), na základě objednávky ze dne 5. srpna 2020. Tyto práce prováděl tzv. řízeným protlakem zaměstnanec účastníka řízení, [REDAKCE] a to v souvislosti s výstavbou optické sítě. Staveniště bylo účastníku řízení předáno dne 10. listopadu 2020, stanovisko správce plynárenského zařízení k existenci plynárenského zařízení v zájmovém území bylo vydáno pod zn. [REDAKCE] dne 26. července 2019 s platností 24 měsíců. K vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu s platností 2 měsíců došlo dne 22. září 2020.

Podle vysvětlení účastníka řízení nebylo plynárenské zařízení opatřeno chráničkou, nacházelo se v podloží obsahujícím velké kameny, suť a staré armatury a nevedlo vodorovně, nýbrž se svažovalo. Vrt, který měl vést asi 50 cm pod plynárenským zařízením, proto vedl v místě poškození těsně u plynárenského zařízení. Zaměstnanec účastníka řízení [REDAKCE] chtěl, aby zaměstnanci společnosti SPJ group s.r.o. provedli ručně kopanou sondu, která by skutečnou polohu plynárenského zařízení ověřila, ti to ale odmítli, protože v daném místě byl přechod pro chodce. Prováděný protlak pak vzhledem ke špatnému podloží uhnul z plánovaného směru doleva, oproti původní sondě až o dva metry. [REDAKCE] dále uvedl, že zaměstnanci společnosti SPJ group s.r.o. provedli před začátkem protlaku tři ručně kopané sondy, ty ale nebyly v přímce. V prostřední sondě bylo vidět plynárenské zařízení. Vzhledem k překážkám v podloží se závrt [REDAKCE] povedl až na třetí pokus. Když se přiblížil k plynárenskému zařízení, byl v hloubce 150 cm, což mělo být asi 40 cm pod plynárenským zařízením. Při podvrtání za plynárenské zařízení bylo ve vrtáku cítit bouchání odpovídající kamenné překážce. Když byl vrt dokončen, začal být cítit plyn a po vypnutí vrtáku bylo slyšet syčení unikajícího plynu. Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 3 447 m³ plynu do ovzduší za dobu 55 minut a k přerušení dodávky plynu 988 konečným zákazníkům po dobu 1 dne 18 hodin 40 minut. Náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly uhrazeny účastníkem řízení.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 01382-23/2021-ERU ze dne 26. července 2021 byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil jednáním popsaným ve výrokové části tohoto rozhodnutí, za což mu byla uložena pokuta ve výši 150 000 Kč a povinnost náhrady nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč.

Energetický regulační úřad v napadeném rozhodnutí uvedl, že v projednávaném případě není pochyb o tom, že to byl zaměstnanec účastníka řízení, kdo prováděl zemní práce, v důsledku kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Účastník řízení si podle závěru prvostupňového orgánu dostatečně neověřil skutečnou polohu plynárenského zařízení a prováděl protlak způsobem, při kterém se vrt odchýlil od původního směru přibližně o dva metry, což nesevřdí o tom, že by při své činnosti postupoval s maximální opatrností, a tedy nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Skutečnost, že plynárenské zařízení bylo uloženo v rozporu s platnými normami ČSN, účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku nezabavuje.

Námítky účastníka řízení neshledal Energetický regulační úřad důvodnými. Při ukládání pokuty posoudil správní orgán jako okolnost zvyšující závažnost přestupku skutečnost, že došlo k poškození energetického zařízení většího významu a že v důsledku tohoto poškození došlo k úniku 3 447 m³ plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 988 konečným zákazníkům. Prvostupňový orgán zohlednil též opakovanost porušení zákona účastníkem řízení, který byl již v minulosti příkazem Energetického regulačního úřadu č. j. 11417-3/2019-ERU ze dne 4. prosince 2019, který nabyl právní moci dne 14. prosince 2019, uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Skutečnost, že k poškození plynárenského zařízení došlo strojně, nehodnotil správní orgán jako přitěžující okolnost, protože se jednalo o protlak optického kabelu, který jinak než strojně provádět nelze. Úhradu způsobené škody a skutečnost, že plynárenské zařízení nebylo opatřeno bezpečnostními prvky a bylo uloženo v nevhodném podloží, považoval prvostupňový orgán za polehčující okolnosti. Vzhledem k doložení majetkových poměrů účastníka řízení shledal Energetický regulační úřad výši pokuty uloženou příkazem existenčně ohrožující podnikání účastníka řízení, pročež tuto pokutu snížil na polovinu původní sazby.

III. Rozklad účastníka řízení

Dne 10. srpna 2021 obdržel Energetický regulační úřad podání účastníka řízení, které bylo vyhodnoceno jako rozklad proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 01382-23/2021-ERU ze dne 26. července 2021, doručenému dne 27. července 2021. Účastník řízení namítal, že s uložením pokuty nesouhlasí, neboť chyba je na straně správce plynárenského zařízení, který má mít přehled o svých zařízeních, a to včetně podkladů o skutečném provedení stavby. Správce plynárenského zařízení by pak měl zhotovitele upozornit na odlišnosti od normového uložení, když zhotovitel nemůže předpokládat, že plynárenské zařízení svým prostorovým vedením neodpovídá normám a obvyklému způsobu uložení, včetně uložení v chrániče. K problematice sond účastník řízení podotknul, že je nelze provést v každém místě, protože nákladná technologie řízeného mikrotunelování má za úkol výkopům předcházet, nikoliv je vyvolávat, a to zejména v místech, jako jsou přechody pro chodce a křižovatky.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu.

Rada po přezkoumání rozkladem napadeného rozhodnutí konstatuje, že toto rozhodnutí bylo z hlediska zjištění a právního posouzení protiprávního jednání účastníka řízení vydáno v souladu s právními předpisy a nespatřuje důvod pro jeho zrušení. Odůvodnění napadeného rozhodnutí nicméně dostatečně nereflektuje konkrétní skutkové okolnosti posuzované situace, na něž účastník řízení poukazuje, proto Rada v souladu se zásadou, podle níž tvoří řízení na prvním a druhém stupni jeden celek, odůvodnění napadeného rozhodnutí v reakci na námítky účastníka řízení doplnila a v návaznosti na toto hodnocení též přiměřeně snížila výši uložené pokuty; ve zbylé části rozklad zamítla a napadené rozhodnutí v této části potvrdila.

V projednávané situaci není pochyb o tom, že došlo k poškození specifikovaného plynárenského zařízení, a pochybnosti nevyvolává ani otázka konkrétní osoby, která tento následek přímo způsobila, ani přičitatelnost jednání této osoby účastníku řízení. Námítky účastníka řízení však směřují ke specifickým okolnostem posuzovaného případu, kdy zemní práce neprobíhaly tradičním výkopovým způsobem, ale řízeným protlakem, protože nebylo údajně možné provést v zájmovém území ručně kopané sondy; kromě toho plynárenské zařízení nebylo opatřeno chráničkou, nacházelo se v podloží obsahujícím velké kameny, suť a staré armatury a nevedlo vodorovně, nýbrž se svažovalo.

Ustanovení § 68 odst. 3 energetického zákona představuje kategorický zákaz provádět v ochranném pásmu či mimo ně činnosti, které by byly způsobilé ohrozit plynárenské zařízení, jeho spolehlivost a bezpečnost provozu, a dále zákaz při provádění činností v ochranném pásmu či mimo ně plynárenské zařízení poškodit. To samozřejmě neznamená obecný zákaz jakýchkoliv potenciálně škodlivých činností, tyto činnosti je ale nutno realizovat v režimu § 68 odst. 4 energetického zákona, tedy na základě vymezených podmínek, které mají za účel zajistit, že nedojde k poškození chráněného energetického zařízení.

Došlo-li tedy činností zaměstnance účastníka řízení v ochranném pásmu plynárenského zařízení k jeho poškození, účastník řízení zákaz podle § 68 odst. 3 energetického zákona porušil a vzhledem k tomu, že jmenovaný je právníčkou osobou, pak za tento přestupek bez ohledu na zavinění podle § 20 odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky odpovídá. Přestože je odpovědnost právnícké osoby objektivní, není absolutní. Námítky účastníka řízení přitom směřují k tomu, zda vzhledem ke specifickým okolnostem projednávaného případu nedošlo k naplnění podmínek liberace stanovených v § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, podle něhož právnícká osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila. Podle tohoto ustanovení se tedy právnícká osoba může odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže prokáže realizaci všech možných opatření, která byla objektivně způsobilá provést, aby přestupku zabránila.

K tomu je třeba uvést, jak ostatně zmínil již prvostupňový orgán v napadeném rozhodnutí, že nedostatky uložení plynárenského zařízení v zemi, jako je jeho neoznačení, chybějící pískový obsyp a výstražná fólie, či v tomto případě absence chráničky, svažující se vedení plynárenského zařízení a nevyhovující podloží, samy o sobě osobu, která plynárenské zařízení poškodila, odpovědnosti za toto poškození nezabavují, protože k poškození zařízení došlo v příčinné souvislosti s činností účastníka řízení, nikoliv pouze v souvislosti s uvedenými nedostatky. Stejně tak nelze učinit závěr, že za spáchání vytykaného přestupku neodpovídá osoba, která jeho poškození způsobila, ale správce plynárenského zařízení, neboť účastníka řízení na odlišnosti od normového uložení neupozornil. Rovněž k této námitce je třeba uvést, že k poškození plynárenského zařízení došlo činností účastníka řízení, nikoliv činností správce plynárenského zařízení. Ten nemohl ovlivnit např. ani kvalitu podloží, v němž bylo zařízení uloženo a v němž byl účastníkem řízení prováděn provrt pro účely uložení kabelu, těmto místním podmínkám bylo nutno v maximální míře způsob provádění prací přizpůsobit. Přestože lze přisvědčit názoru účastníka řízení, že zhotovitel nemůže předpokládat, že plynárenské zařízení svým prostorovým vedením neodpovídá normám a obvyklému způsobu uložení, je třeba upozornit, že koná-li zhotovitel zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení, je povinen skutečnou polohu plynárenského zařízení ověřit, neboť provedené vytyčení plynárenského zařízení o hloubce a způsobu jeho uložení nijak nevyovídá. Podmínky provádění prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení přitom stanovilo stanovisko správce plynárenského zařízení, přičemž, jak bude uvedeno níže, tyto podmínky ze strany účastníka řízení dodrženy nebyly. Nelze odhlížet ani od toho, že účastníkovi řízení jako profesionálovi muselo být zřejmé, že hloubku uložení zařízení zcela přesně určit nelze, neboť v průběhu času může docházet ke změně tloušťky povrchu nad ním. Bez ohledu na uvedené nedostatky, které účastník řízení nemohl ovlivnit, je zřejmé a v řízení nebylo fakticky ani popíráno, že účastník řízení nedodržel předpokládaný postup, kdy protlak byl proveden cca 2 metry vlevo mimo plánovaný směr a mimo sondu, která byla vykopána v místě plánovaného křížení protlaku s vedením plynovodu. Tato okolnost nepochybně mohla být do jisté míry způsobena nekvalitním podložením a snahou nekopat další sondu, zároveň však z uvedeného plyne, že účastníkovi řízení bylo zřejmé, že podvrt neprobíhá podle plánu, ale odklání se od vytyčené trasy, tj. účastníkovi řízení muselo být zřejmé, že riziko poškození plynárenského zařízení se v důsledku toho objektivně zvyšuje.

Z uvedených důvodů nemohou tyto okolnosti ovlivňovat úvahu o vině účastníka řízení, ale toliko úvahu o výši trestu. V reakci na další námitku účastníka řízení je nicméně třeba nejprve posoudit, zda účastník řízení neučinil vše, co po něm bylo možno požadovat, aby poškození plynárenského zařízení zabránil. K tomu prvostupňový orgán v napadeném rozhodnutí konstatoval, že jmenovaný si při provádění protlaku v ochranném pásmu plynárenského zařízení dostatečně neověřil skutečnou polohu plynárenského zařízení a protlak prováděl způsobem, při kterém se vrt odchýlil od původního směru asi o dva metry, což podle názoru správního orgánu nesvědčí o tom, že by při své činnosti postupoval s maximální opatrností, a tedy nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Přestože Rada považuje uvedený závěr za poněkud stručný, s ohledem na níže uvedené odůvodnění, jímž Rada odůvodnění napadeného rozhodnutí doplňuje, je třeba s tímto závěrem Energetického regulačního úřadu souhlasit.

V rámci správních úvah o tom, zda byly splněny podmínky liberace stanovené v § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky je nutno vycházet z výjimečnosti tohoto institutu, když zákon stanovuje liberační podmínky poněkud přísně dikcí, podle níž právní osoba za přestupek neodpovídá, prokáže-li, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno

požadovat, aby přestupku zabránila. Konkretizaci takového úsilí, byť i příkladným výčtem, zákon neupravuje, a je třeba jej posuzovat vždy případ od případu. Požadavek veškerého úsilí však obecně není naplněn tím, že obviněný z přestupku pouze dodržel zákonem stanovené požadavky nebo standardní metody, což je dáno tím, že liberační důvody představují výjimku z objektivní odpovědnosti a mohou se uplatňovat jen v opodstatněných případech. Je proto třeba, aby obviněný konal ještě něco více, byl aktivní a využíval všech i jen teoreticky možných řešení k tomu, aby nenastal škodlivý následek. Nepostačuje však, bude-li toliko pasivně vyčkávat v přesvědčení, že takový následek nenastane. Pokud by totiž odpovědnost vylučovalo jen to, že právník osoba postupovala v souladu s právními předpisy, celý systém ochrany zákonem stanovených hodnot, stojící na objektivní odpovědnosti, by byl ochromen a liberace fakticky pozbývala smyslu, protože by za této situace muselo dojít ke zbavení odpovědnosti vždy. Principiálně přitom platí, že takto kvalifikované úsilí musí být vynaloženo před spácháním přestupku, přičemž je na účastníku řízení (nikoliv na správním orgánu), aby liberační důvody nejen dostatečně konkrétně tvrdil, ale také prokazoval.

Na tomto místě je vhodné shrnout, že v posuzované situaci nebyly zemní práce prováděny tradičním výkopovým způsobem, ale technologií řízeného protlaku, prostřednictvím které lze pomocí speciální techniky (vrtné soustavy) vést inženýrské sítě pod povrchem s žádnými či minimálními zásahy do vnějšího prostředí (komunikace, chodníky, zástavby města apod.). Technologie řízeného protlaku umožňuje kontrolovat směr a hloubku vrtného nástroje; obsluha je schopna reagovat na vzniklé překážky, například zastavením rotace vrtné soustavy a jejím pootočením tak, aby směřovala do požadovaného směru. To v praxi umožňuje právě vyhnout se překážkám jako rozvodům vody, plynu, elektřiny, kanalizace a optiky.

Účastník řízení v podaném rozkladu namítl, že nemohl ověřit skutečnou polohu plynárenského zařízení ručně kopianou sondou, neboť provádění zemních prací řízeným protlakem má za úkol výkopům předcházet, nikoliv je vyvolávat. Tuto námitku je třeba odmítnout již z toho hlediska, že daná argumentace upřednostňuje neprovedení méně intenzivního zásahu na úkor zvyšující se pravděpodobnosti, že dojde k zásahu mnohem intenzivnějším co do následků. K tomu Rada rekapituluje, že z podkladů poskytnutých správnímu orgánu Krajským ředitelstvím policie Středočeského kraje vyplynulo, že před začátkem řízeného protlaku byly provedeny tři ručně kované sondy, které nebyly v přímce (vstupní a výstupní sonda v místě zahájení a ukončení vrhu a prostřední sonda, v níž bylo viditelné plynárenské zařízení). Kontrolní sonda, kterou bylo plynárenské zařízení viditelné, nebyla provedena přímo v ose předpokládaného protlaku, ale na jeho hraně, neboť v místě podvrtu se nacházel přechod pro chodce, do něhož nebylo možné zasahovat, proto zde nebylo možné kontrolní sondu provést. Kromě toho se z podkladů založených ve spise podává, že provedenou kontrolní sondou nebylo odhaleno - obnaženo celé tělo středotlakého plynovodu, ale pouze jeho vrchní část. Faktické provedení předepsaných sond bylo úkolem společnosti SPJ group s.r.o., avšak na základě požadavků účastníka řízení.

Ze skutkových okolností projednávaného případu dále vyplynulo, že v plánovaném místě nebylo z důvodu nevyhovujícího podloží možné řízený podvrt provést, v důsledku čehož byl protlak posunut oproti původně plánovanému směru až o dva metry vlevo od původní sondy. K tomu [REDAKCE] který zemní práce, při nichž došlo k poškození plynárenského zařízení, prováděl, uvedl, že se mu závrt povedl až na třetí pokus, když při prvních dvou pokusech se závrt nepovedl, neboť narazil na nějaké překážky. Fakticky byl tedy podvrt prováděn mimo předpokládanou trasu, tj. přibližně dva metry vlevo od původní sondy, proto nebylo možné kontrolovat dráhu vrtu kolem plynárenského zařízení při křížení.

K tomu je třeba odkázat na stanovisko správce plynárenského zařízení, které jako jednu z podmínek realizace stavby pod bodem 8) uvádělo, že „*V případě použití bezvýkopových technologií (např. protlaku) bude před zahájením stavební činnosti provedeno úplné obnažení plynárenského zařízení a plynovodních přípojek v místě křížení na náklady stavebníka. V případě, že nebude tato podmínka dodržena, nesmí být použita bezvýkopová technologie.*“ Z výše uvedeného je však zřejmé, že v posuzované situaci nebyla jednak dodržena podmínka úplného obnažení plynárenského zařízení v místě křížení vrtu, a proto nebylo možné kontrolovat dráhu vrtu kolem plynárenského zařízení při křížení tak, aby byly splněny všechny bezpečnostní a technologické podmínky podle vytyčení. Přesto účastník řízení k použití bezvýkopové technologie v rozporu se stanoviskem správce plynárenského zařízení přistoupil. Účastník řízení přitom v den provádění zemních prací staveniště od společnosti SVJ group s.r.o. převzal a se stanoviskem správce plynárenského zařízení a vytyčením polohy plynárenského zařízení v terénu byl seznámen.

Přestože Rada rozumí složité situaci účastníka řízení, který byl bezpochyby vázán termínem provedení zakázky, nadto byla v zájmovém území možnost provedení ručně kopaných sond značně omezena, nemohl-li si účastník řízení polohu plynárenského zařízení v místě křížení vrtu ověřit, neměl k použití bezvýkopové technologie přistoupit, případně tak činil při vědomí existujícího rizika, které přijal. To potvrzuje též výpověď jednatele účastníka řízení, který uvedl: „...*kdybych věděl, jak tam ty práce prováděli a že museli uhýbat z plánovaného místa směrem doleva a dostali se vlastně až 2 metry od té sondy, tak bych ty práce okamžitě nechal zastavit, protože to nebylo bezpečné, myslím si, že bylo v pravomoci pana Křepelky mi tyto skutečnosti minimálně sdělit...*“, jakož i vyjádření stavbyvedoucího [REDACTED] který mimo jiné uvedl, že zhotovitelé často z důvodu špatného podložení nebo nesplnění jiných podmínek provádění řízeného vrtu odmítají řízený podvrt v zájmovém území provést. Přitom právě účastník řízení jakožto právnická osoba podnikající v oboru technologií řízeného mikrotunelování („řízené protlaky“) měl být tou osobou, která měla překážky provedení bezvýkopové technologie důsledně vyhodnotit a na tyto překážky odpovídajícím způsobem reagovat.

Jakkoliv se tedy námitka vznesená účastníkem řízení jeví jako smysluplná, přistoupil-li účastník řízení i přes nedodržení podmínek stanovených správcem plynárenského zařízení k provedení řízeného podvrtu, aniž by si skutečnou polohu plynárenského zařízení v místě křížení vrtu jakkoliv ověřil, podstoupil riziko, že k poškození plynárenského zařízení může dojít, a patrně s maximální opatrností nepostupoval.

Nad rámec výše uvedeného Rada konstatuje, že jedním z omezujících faktorů použití zemních protlaků jsou mimo jiné půdní podmínky, které by měly být zhotovitelem před zahájením prací, stejně jako uložení inženýrských sítí v trase vrtu a dalších překážek, ověřeny. Vyplývá-li z okolností posuzovaného případu, že podloží v zájmovém území obsahovalo velké kameny, stavební suť, železo a staré armatury, musel si být účastník řízení, jakožto právnická osoba provádějící technologii řízeného mikrotunelování, vědom toho, jaká rizika provádění řízeného vrtu v takto nevhodném podloží obnáší, a měl tedy postupovat s maximální opatrností. To potvrzuje již výše zmiňované vyjádření stavbyvedoucího [REDACTED] Účastník řízení však dostatečně nevyhodnotil, zda jsou půdní podmínky v zájmovém území pro použití zvolené technologie vhodné a ani v tomto ohledu tedy s maximální opatrností nepostupoval. O tom svědčí též výpověď jednatele účastníka řízení, který dokonce uvedl, že to, že se v podloží nachází staré armatury, železo a velké kameny, nikdo nevěděl do doby, než se podloží po havárii obnažilo. Rovněž uvedený přístup svědčí

o tom, že účastník řízení nevyložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, když si strukturu podloží před zahájením bezvýkopové technologie neověřil.

Tento závěr je dále potvrzen postupem zaměstnance účastníka řízení, [REDAKCE] který řízený protlak prováděl a při jehož činnosti k poškození plynárenského zařízení došlo. Jestliže jmenovaný uvedl, že se mu závrť povedl až na třetí pokus, když při prvních dvou pokusech se závrť nepovedl, neboť narazil na nějaké překážky, přinejmenším tato okolnost měla být varovným signálem k tomu, že půdní podmínky v zájmovém území nejsou pro provádění řízeného protlaku příznivé. Zaměstnanec účastníka řízení však namísto toho dalšího vyhodnocení posunul protlak oproti původně plánovanému směru vlevo od původní sondy a bez dalšího v provádění vrtu pokračoval, čímž zároveň podstoupil riziko, že může plynárenské zařízení poškodit. Rovněž z uvedených důvodů má Rada, stejně jako prvostupňový orgán, za to, že účastník řízení požadavek veškerého úsilí, které bylo možné vyžadovat, aby poškození plynárenského zařízení zabránil, nenaplnil.

Výše uvedené okolnosti lze závěrem shrnout tak, že účastník řízení jednak nedodržel podmínky stanovené správcem plynárenského zařízení, když neprovedl obnažení celého plynárenského zařízení v místě křížení vrtu (popř. ho od osoby, která mu staveniště předala, nevyžadoval), přesto v rozporu s tímto stanoviskem přistoupil k použití bezvýkopové technologie, jednak bez dalšího posunul protlak přibližně dva metry vlevo od původní sondy, pročež nebylo možné vizuálně kontrolovat křížení vrtu s plynovodem. Přestože účastník řízení nemohl předpokládat, že se plynovod v místě vrtu bude svažovat směrem dolů, a vedl tedy níže, než bylo předpokládáno, kromě toho byl účastník řízení vnějším prostředím částečně omezen v provádění ručně kopaných sond, dodržáním správného technologického postupu a důkladným vyhodnocením podmínek pro provádění řízeného protlaku bylo možné poškození plynárenského zařízení předejít. S ohledem na tyto skutečnosti tak Rada dospěla k závěru, že účastník řízení nesplnil podmínky liberace podle § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, a proto za vytýkaný přestupek odpovídá.

Co se týče výše uložené pokuty, Rada reflektuje, že ta byla v napadeném rozhodnutí s ohledem na majetkové poměry účastníka řízení oproti pokutě uložené v příkaze významně (o polovinu) snížena, nicméně i pokuta uložená napadeným rozhodnutím je vyšší nežli výsledek hospodaření účastníka řízení za rok 2020, který činil [REDAKCE] jedná se tak o pokutu velmi citelnou. Pokud jde o okolnosti mající vliv na výši pokuty, je zřejmé, že následky způsobené poškozením plynárenského zařízení co do počtu postižených zákazníků a délky odstávky byly velmi významné, Rada nad rámec odůvodnění prvostupňového orgánu považuje za okolnost svědčící pro nutnost uložení dostatečně preventivně působící sankce zejména skutečnost, že účastník řízení nerespektoval podmínky stanovené ve stanovisku správce plynárenského zařízení, když prováděl zemní práce pomocí bezvýkopových technologií, aniž by před tím bylo provedeno úplné obnažení plynárenského zařízení v místě křížení vrtu, resp. aniž by polohu plynárenského zařízení v místě křížení vrtu jakkoliv ověřil.

Skutečnosti, že plynárenské zařízení nebylo opatřeno bezpečnostními prvky (datum provedení tohoto zařízení nebylo uvedeno, a proto nebude Rada hodnotit, zda šlo o uložení v rozporu s ČSN normou podle tehdejšího stavu) a nacházelo se zjevně v nevhodném podloží, považuje Rada za okolnosti mající vliv na povahu a závažnost spáchaného přestupku svědčící ve prospěch účastníka řízení (nikoliv polehčující okolnosti, jak uvádí prvostupňový orgán), k čemuž Rada navíc zohledňuje okolnost, že plynárenské zařízení nevedlo vodorovně, nýbrž se svažovalo a že byl účastník řízení v zájmovém území (vnějším) okolním prostředím do jisté míry omezen v možnosti provádět ručně kopané sondy. To ho však, jak bylo uvedeno výše,

odpovědnosti nezbavuje, protože si těchto okolností a z nich plynoucího rizika byl vědom. Přestože následky spáchaného přestupku nebyly zanedbatelné, považuje Rada z výše uvedených důvodů pokutu ve výši 150 000 Kč za nepřiměřenou skutkovým okolnostem posuzovaného případu a zejména majetkovým poměrům účastníka řízení. Z uvedených důvodů Rada výši uložené pokuty přiměřeně o 1/3 snížila, kdy takto snížená výše podle názoru Rady odpovídá míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a konkrétním skutkovým okolnostem, zejména významným dopadům poškození zařízení; nižší pokuta by již dostatečně nezohledňovala nikoliv zanedbatelné následky spáchaného přestupku, současně by neplnila svoji represivní a preventivní funkci.

V. Závěr

Při přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky Rada jako odvolací orgán dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo z hlediska zjištění a právního posouzení protiprávního jednání účastníka řízení vydáno v souladu s právními předpisy. Rada má nicméně za to, že prvostupňový orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně nereflektoval konkrétní skutkové okolnosti projednávaného případu, pročež Rada v tomto rozsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí doplnila a v návaznosti na to přiměřeně snížila výši uložené sankce; ve zbylé části rozklad zamítla a napadené rozhodnutí v této části potvrdila.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu dále podat rozklad.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D., v.r.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

Alhos s.r.o., prostřednictvím [REDACTED]